

ԻՐԱՎՈՒՆԿ

ԼՐԱԳԻՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՓԱՂԱՓԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻ ԱՄԵՆ ԶՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ներկայ 1898 թվականի
Պուշկարիոյ համար տարեկան 12 ֆրանկ
» » վեցամսեայ 6 »
Արտասահմանի » տարեկան 14 »
» » վեցամսեայ 7 »
ԿԱՆՆԻԿ ՎՃԱՐԵԼԻ

Համակ դրամ եռայն դրիչ հետեւեալ հասցեով
ԽՍԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՄԱԿՈՒՆԵՔ ԼՐԱԳՐՈՑ ՎԱՆԵԱ (ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ)
Редакция на вѣстникъ
„Иравункъ“
ВАРНА (България).

Rédaction du journal
„Iravounk“
VARNA (Bulgarie)

Խմբագրութեան ուղղեալ գրութիւնք
եւ չեն դրկուիր եւ յարմար դատաւար-
ները միայն կը հրատարակուին անպո-
ղովին կամ մասամբ:
Իրանուցման տողը 20 սանթիմ. երե-
քն անդի անգամներու համար 20 0/0
գեղջ կը լինի:

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ՀԵՏԵՒԱՆՔՆԵՐՈՒՆ ՄԱՍԻՆ

Այժմէն գրեթէ իբր ստոյգ
կրնանք նկատել ամերիկեան զէն-
քերուն կատարեալ յաջողութիւնը
արդի պատերազմին մէջ, որ երե-
ւոյթներէն դատելով՝ ծանրակշիւ
հետեւանքներ պիտի ունենայ Եւ-
րոպայի քաղաքական կացութեան
համար:

Իրագիւրները արդէն հրատա-
րակեցին, թէ նախագահ Մաք-
քիլի ծրագրած է Միացեալ Նա-
հանգներու համար զինուորական
նոր կազմակերպութիւն մը, որ պի-
տի գործադրուի պատերազմէն
ետքը և որով հանրապետութիւնը
իր ծովային և ցամաքային ուժե-
րով Եւրոպայի ամենէն հզօր տէ-
րութեան հետ պիտի կրնայ չափ-
ուիլ:

Ամերիկա ցորչափ խստիւ կը
հետեւէր Մօնրէօի վարդապե-
տութեան, որ զինքը հեռի կը
պահէր Եւրոպայի քաղաքական
խառնաշփոթութիւններէն, կրնար
իրեն համար բաւական սեպել
այն զինուորական կազմակերպու-
թիւնը, զոր ունի հիմայ, և որ
կը ներէր իրեն, հանրային տա-
քերը փոխանակ Եւրոպայի պէս
հետզհետէ ծանրացնելու, տակաւ
թեթեւցնել, ինչ որ բոլոր աշ-
խարհի մէջ միայն Ամերիկեան
քաղաքացի ժողովուրդին յատուկ
մենաշնորհ մըն է:

Երբ Ամերիկացիները կը մտադ-
րեն այս նախանձելի առաւելու-
թենէն հրաժարիլ և հազգին դու-
մարներ զոհելով պատկառելի նա-
ւատորմ մը և միլիոններէ բաղ-
կացեալ բանակ մը ստեղծել, կը
նշանակէ թէ ա՛լ կուզեն հրաժա-
րիլ Մօնրէօի սկզբունքներէն և
առաջնակարգ դեր մը խաղալ աշ-
խարհի քաղաքականութեան մէջ:

Այս փափագը շատ բնական կը
գտնենք, երբ նկատողութեան
առնենք թէ աշխարհի նորագոյն
ազգին մէջ գոյացած ու կուտակ-
ուած են արդէն մտաւոր, բարո-
յական և նիւթական այնքան ու-
ժեր և այնքան երիտասարդական
կորով որ հանրապետութեան ար-

դի սահմանները իրենց նեղ դա-
լով, կուզեն դուրս պոռթկալ,
ընդարձակագոյն ասպարէզի մը
մէջ իրենց կոչումը գործադրել
կարենալու համար:

Յիշիպեան կղզիներու գրաւու-
մը կամ հովանաւորութիւնը ուղ-
ղակի միջոց մը պիտի ըլլայ Ամե-
րիկայի՝ Չինական խնդրին մէջ
կարեւոր ձայն մը ունենալու: Չի-
նական խնդիրն ալ այսօր ամենէն
կարեւոր և զիւանագէտներուն ա-
մենէն աւելի մտահոգութիւն պիտի
հառող քաղաքական խնդիրն է:

Եւրոպա արդէն սկսած է հա-
շուի առնել ասպարայի այս շատ
հաւանական պատահականութիւնը
որ արդի պատերազմէն ծագելով
յեղաշրջում մը այսինքն խանգա-
րում մը առաջ բերել կը սպառնայ
Եւրոպայի ծեր դիւանագիտու-
թեան փոփոխ հաշիւներուն մէջ:
Այս է պատճառը որ Եւրոպական
դաշինքներուն մէջ, բացի անգլիա-
կանէն, լուիկ բայց խոր հակա-
րութիւն մը կը տիրէ Ամերիկայի
դէմ և համակրութիւն՝ Սպանիոյ
համար:

Հակառակ այս հակակրութեան,
տէրութիւններէն մէկ երկուքը,
հարկին առջեւ խոստահելով, ժող-
տապայի մը մէջ Ամերիկայի
հետ դաշնակցութիւն մը կնքելու
ծրագիրը կը փայփային հիմա:
Ամենէն աւելի այս փափագը տա-
ծողը և յաջողելու ամենէն աւելի
հաւանականութիւն ունեցողը Անգ-
լիա է, որ իր գաղթային նախա-
րարին բերնով չվարանիր յայտարա-
րել թէ ա՛լ ստիպուած է իր կղզիա-
ցած վիճակէն դուրս ելլել ուր մը
նաց խրիմի պատերազմէն ի վեր,
և կապուիլ ուրիշ տէրութիւննե-
րու հետ, որոնց մէջ առաջին տե-
ղը պէտք է որ բռնեն Միացեալ
Նահանգները:

Ամերիկեան կարեւոր լրագիր-
ներ եռանդազին կը ծափահարեն
այս յայտարարութեան և կըսեն
թէ եթէ Ամերիկա և Անգլիա
դաշնակցին, Ռուսիա և Ֆրանսա
ինչ ծրագրերն ալ ունենան, ոչ
մէկ միմ տէրութիւն պիտի հա-
մարձակի Անգլիոյ դէմ լուրջ ձեռ-
նարկ մը ընել և թէ Գերմանիա

ալ փութալու է յարել Ամերիկա-
յի և Անգլիոյ, որպէս զի Անգլի-
-Սաքսոն ցեղային դաշնակցու-
թիւնը կատարեալ ըլլայ:

Դիտելի է սակայն որ գերմա-
նական թերթերը չեն փութար պա-
տասխանել այս կոչին, հեգնօրէն
կը բնագիտեն ըրիտանական գաղ-
թականութեանց նախարարին խօս-
քերը և վտանգաւոր կը նկատեն
այն խիստ և զրգռիչ լեզուն, զոր
ան իր ճառին մէջ գործածեց Ռու-
սիոյ նկատմամբ:

Ինչ որ ալ ըլլայ, սա ստոյգ
է որ Ամերիկա Եւրոպայի բա-
ղաքական կեանքին սէջ նոր, ա-
զատական հոսանք պիտի մտ-
ցնէ՝ որմէ թուրքիոյ ըրիտան-
եայ տարրերը պիտի օգտուին:
Այն շահերը, որոնց սիրոյն հա-
մար Եւրոպական տէրութիւնները
բարեհաջակ գիրք մը կը բռնեն
թուրքիոյ հանդէպ, չունի Ամե-
րիկա: Ամերիկեան ելեւմտական
և ուրիշ կարեւոր հաստատութիւն-
ներ եւ ձեռնարկներ չիկան թուր-
քիոյ մէջ: Եւ այն քաղաքական
հաշիւները որոնք ստիպեցին Անգ-
լիա ամօթալի նահանջ մ'ընելու
Հայկական խնդրին մէջ, կրնան
արմատական փոփոխութեան մը
ենթարկուիլ, երբ Ամերիկա գայ
մեծ տէրութիւններուն վեց թիւը
բարձրացնել եօթնի:

Ու Ռուսիա հաւանօրէն պիտի
փութայ այն ատեն ստանձնել վե-
րըստին իր պատմական պաշտօնը,
լքելով թուրքը եւ պաշտպան հան-
դիսանալով Արեւելքի փոքրագոյն
թիւններուն:

Ամէն պարագայի մէջ, հաստա-
տապէս կրնանք յուսալ թէ մեզի
նպաստաւոր ըլլայ այն փոփոխու-
թիւնը, զոր Ամերիկա իր հետ
պիտի բերէ Եւրոպայի քաղաքա-
կանութեան մէջ: Մաղթենք մի-
այն որ յաղթանակէն ետքը որոշէ
վճռողապէս միջազգային դեր մը
խաղալ:

ՇՈՒՄԼԱՅԻ ԱՂԶԿԱՆՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆԸ

Մեր հանրային կեանքի մէջ
գիտելի է որ օրուան նորութիւն-
ներն անցած ըլլալով կրթականէն՝
կուսակցականին, ժամանակէ մը ի
վեր դժբաղդաբար իրեն հետ քէն
ըրածի պէս մոռցեր ենք այդ հար-
ցը, կրթականը, փոշիներու տակ
թաղուած մնալու արժանի սառ-
նութեամբ:

Կուսակցական ռմբային որո-
տումներու մէջ հազիւ ուրեմն կը
լսուին մերթ ընդ մերթ անզօր ա-
ղաղակներ՝ յիշեցնող թէ ունինք
կրթական հիւանդ խնդիր մը, որ
ամեն նկատումէ վեր, պէտք ունի
խնամքի ու ջերմ հոգածութեան:
Որի՞ հոգ:

Մամուլէն սկսած, վարդապետ
թէ վարժապետ, ուսեալ թէ տը-
գէտ, ամենքնիս ալ վարակուած
ենք նորութեան հիւանդութենէն,
որ միակ միջոցը կը համարինք
զմեզ հայրենասիրութեան բնմին
վրայ հանելու եւ հոն մեր գոռու
գոչումին համեմատ կամ մեր ծեք-
ծեքումներուն չափով դափնինք
խելու մեր ճակատներուն համար:

Եւ աղէտն այնքան ընդհանրա-
ցած է, այնքան օրէօրական ա-
ճում առած, որ մեր դպրոցական
յարկերէն ներս ալ սկսած է թե-
ւարկել մատաղ սերունդին վրայ,
հոն՝ կուսակցամոլ ուսուցիչներու
չնորհիւ, անամէջ բացատրութիւն-
ներ անցած ըլլալով իտէալական
կրթութեան տեղ:

Մեր վիճակ անապատ մ է ճըշ-
մարտիւ անծայր ու անճոթ, նման
մեր եղբայրատեաց կռիւներուն,
որ նորանոր թափով ու երանգով
կուգան կը ներկայանան ամէն օր
ու մեկդի նետել կուտան մեզ մեր
տղոց կրթութեան հոգը՝ ամենէն
վերկարարը ու ամենէն նուիրականը:
Չէ՞ք տեսներ, մեր տղաք դպրոցին
մէջ ու դպրոցէն դուրս սկսած են
իրարու հետ կռուիլ Հնչակ-Դրօ-
շակի կռուով, շատ անգամ իրենց
բառերն համեմելով Կովկասեան
սրամիտ հայհոյութիւններով, ու
որոնք խղճմտօրէն փոխանցուած
են իրենց ուսուցիչներէն:

Եւ այդ անձինք դժբաղդաբար անպատիժ կը յառաջանան իրենց աւերիչ գործին մէջ, ճակատին ու թեւերին տուած իրենց վերաբերած կուսակցութեան, որ կը խնդայ, ու կռնակին դարձուցած մամուլին, որ շատոնց մոռցեր է զիրենք:

Չէ՛. աղէտալի է այս վիճակը ինքզանք, որ մեր տղաք իրենց մատաղ սրտերուն մէջ կ'ըզան յեղափոխութեան կայծը, երբ ատոնք ներշնչուած չեն օտար թշնամիին դէմ դժուարութեամբ մտաւորականութիւնը. ընդհակառակը ատաւոր եղբայր եղբօր դէմ զինելու համար կը շահագործուի մեր յաջորդութիւնը, մեր միակ յոյսը:

Դպրոցը «Ես»ի տեղ չէ. մեզք է որ մեր տղոց արիւնը կոշտի ներկելու այդ «Ես»ի գահը: Այո՛, ոճրագործութեան հաւասար մեզք է անապատ դարձունել մեր ապագայ կեանքը, կռիւի եւ ատելութեան սերմը հիմակուրէն ցանելով մանկութեան սրտին մէջ: Ոչինչ չարագործներ այս ընթացքը, նոյն իոկ այն բանաստեղծական կանչուրուրները, որոնցմով կուզեն բամպակներու մէջ փախուի կարծր քարը: Եւ մամուլը մեղսակից է, քանի որ չը խաղաղանք այդպիսիները:

Պարտաճանաչութեան յատուկ գաղափարներով մշակուած միտք մը, իր վսեմ պաշտօնին գիտակցութիւնն ունեցող վարժուհի մէ, որ կը ներշնչէ մեզ այս տողեր, չի թողելով մեզ համեմատութեան եզր մը գտնել իր եւ իր կարգ մը պաշտօնակիցներուն միջեւ, որոնք կը վստան պուկարական գաղութին մէջ:

(Շարունակելի)

Կ. ԿԵՄԻՃԵԱՆ

Իրաւունքի նախորդ թուով յայտարարուած է արդէն Կէմիճեանի յանդիմանական մահուան ցաւալի լուրը, որ իր բազմաթիւ բարեկամներուն եւ

ծանօթներուն սրտին դառն կսկիծ մը պատճառեց:

Վառնայի սրտոտ երիտասարդներէն մէկն էր Կարապետ, զուարթ ու կորովի, որուն գլխով լեցան լիցուր, խոշոր աչքերու հանդարտ նայուածքին մէջ կը ցոլանար իր դիւրահաղորդ, հեղաճարձայն բնավորութիւնը:

Համեստ ընտանիքի մը այս աշխույժ զաւակը՝ իր բանիմաց գործունէութեամբ, անսահման վստահութիւն մը կը վայելէր Փափագեան—Տափուտեան վաճառատան մէջ ուր՝ մօտ 10 տարի՝ կարեւոր պաշտօն մը վարած է եղանակովն աշխատասիրութեամբ:

Իր տոկուն եւ անվշատ ջանքերուն շնորհիւ յաջողած էր վերջապէս, ամեն տեսակէտով, հօր զօրավիգ մը դառնալ իրեններուն որոնց վրայ կը զուգորդար անհուն ու խանդակաթ սիրով:

Ընտանեկան յարկի անձուկ օղակին մէջ ամփոփուած չէր սակայն Կարապետ: Անկէ դուրս, իր ծանօթներու շրջանակին մէջ ալ, իր կարողութեանը սահմանին մէջ, ոչ ինչ կը խնայէր, կարօտեալի մը վիշապ ամսքելու մարդասէր հոգածութեամբ:

Ով որ օգտակար գործի մը համար իրեն աջակցութեանը կը դիմէր, մերժումի մը չէր հանդիպեր երբեք:

«Ձեռքը բաց աղայ» մըն էր ան, վեհանձն բնակարանին տէր, որ իր բնակարան պարտականութիւնները կը կատարէր համեստօրէն, առանց թրմբուկի ձայնով իր ըրած օգնութիւնները հրապարակելու, եւ առանց սքնապարծ լինելու իր ծախսերէն անուշ պատիւ մուրալու:

Ու լոկի, ամեն աչքէ հեռու, քանի՛ արցունքներ սրբած էր իր լուծարող Կարապետ՝ որուն անունին չուրջը ընդհանուր համակրութեան արտայայտութիւններ միայն կը պտտէին առ հասարակ ամեն շրջանակի մէջ:

Կարապետի զգալուն սիրտը ուժգին կը բարխէր նաեւ Մայր Հայրենիքի սիրով եւ ուստի կը ջանար միշտ սաստիկ յեղափոխական գործին:

Ինքը վերակազմեալ Հնչակեան կուսակցութեան ջերմապէս յարող մը ըլլալով մէկտեղ, զուրկ էր կուսակցական կոյր մոլեռանդութեան կաշկանդումներէն եւ զգուշացող կը նայէր ունայն պայքարներուն ու անամէջ վէճերուն վրայ:

Պապը Ալիի ծանօթ ցոյցէն ետքը՝ երբ գաղթականութեան խտացած մէկ

կեդրոնը դարձաւ Վառնա, Կարապետ գործնական միջոցներով, քանի՛ քանի՛ պարագաներու տակ, հաստատեց, թէ ինքը այն երիտասարդներէն է որոնք իրենց անձէն դուրս կ'ապրին նաեւ իրենց նմաններուն ալ իրապէս օգտակար հանդիսանալու աղիւս ու վառ ձգտումներով:

Կարապետի համեստ արժանիքը կը շնչուէր մանաւանդ երբ զինքը բաղդատութեան գնեւք այն երիտասարդներուն հետ, որոնք իրենց անձնական շահէն անդին ուրիշ հորիզոն մը չեն ծանչնար եւ խանութներէն դուրս, օրուան առուստրէն զատ՝ ուրիշ ո՛ր եւ իցէ չիւթ չունին իրենց տափակ խօսակցութեանը համար:

Կարապետի համար, վաճառատունէն դուրս, է՛ն սիրելի հաճոյքն էր, յաճախ ընկերներու մօտ խօսիլ ու լուրջ կերպով վիճաբանել ազգային դպրոցներու, թերթերու եւ ուրիշ կարեւոր խղիւղներու վրայ որոնց յատկապէս թեանն ու յաջողութեանը համար պատրաստ էր միշտ իր բոլոր կրցածը ընելու:

Ահա թէ ի՛նչ յատկութիւններով օժտուած էր Կէմիճեան, որուն յանկարծական մահը արգարեւ ակնյայտնի կուստ մըն է Վառնայի հայ հասարակութեան համար:

Շ.

ԿԼԱՏԱՐԺՈՆ

Սօփիայէն եկած մասնաւոր հեռագիր մը կը ծանուցանէ Կլատաթի մահը:

Իր մահէն առաջ Մեծ Դերունին ինքնազիր նամակ մը ստացած է Վիլիթիօսի թագուհիէն, որ իրեն ջերմապէս շնորհակալութիւնը կը յայտնէր այն կարեւոր ծառայութիւններուն համար զոր երկրին ու գահին մատոյց Կլատաթի մահը իր երկարամեայ քաղաքական գործունէութեան միջոցին:

ՌՈՒՄԱՆԱՆԱՅԵՐԸ

(Շարունակութիւն ընդ. Բիւրն)

Այս համառօտ տեղեկութիւնները տուինք ցուցնելու համար թէ ո՛չ միայն Տ. Մոսկովիտինի հրատարակութիւններուն դէմ հարկադրուած եղանք մաքառել, այլ

ծել Բեկրադը, փողոցները չաղախուեցին արիւնով, սկսուեց սարսափելի պատերազմը, որը վերջացաւ թիւրքերի խորտակումով եւ անձնատուր լինելով: Այդ պատերազմի յաջողութեան համար սերբերը ամենից առաջ պարտական են բուլղարներին, որոնք նոյն իսկ սերբերից առաջ յարձակուեցին թիւրքերի վերայ եւ կոռի երեքօրեայ ընթացքով զարմանալի քաջութեամբ եւ աներկիւղութեամբ կռուեցին ամենափառանքաւոր կէտերում: Ականատեսները պատմում են, որ մեր հերոս Վասիլ սարկաւազը այդ կռուի մէջ քաջութեան կատարեալ հրաշքներ էր ցոյց տալիս: Նա առաջինը սուրը մերկացրած, բարձրացաւ բերդի պահակներից մէկի վերայ, որտեղից յետոյ թիւրքերը յուսահատական դիմադրութիւնից յետոյ ի փախուստ դարձան:

Բուլղար գաղթականները ջերմեռանդօրէն մասնակցում էին սերբերի ու թիւրքերի կռուին ոչ միայն այն պատճառով, որ փախապետ էին պատերազմի իրենց հայրենիքի հարստահարիչներին հետ, այլ եւ այն պատճառով որ նոքա յոյս ունէին, որ սերբերն էլ հարկաւոր եղած ժամանակը կ'օգնեն Բուլղարիայի ազատութեան:

Եւ օտար մոլեռանդներու դէմ՝ ալ եւ պատշաճ սեպեցինք միանգամայն ծանուցանել թէ Տաւարական զիտեղաց մէջ նշանակուած տօներու եւ սրբոց կենսագրութիւնն ընելով, նպատակ ունեցած ենք վարժեցնել թէ հայ եւ թէ օտար կարգացողները, որ ստէպ կարգալով, ճանչնան եւ գիտնան մեր եկեղեցւոյ հիմնադիրներու գոնէ համառօտ պատմութիւնը, որոնք քրտնաթափ աշխատանքով եւ արիւնհեղութեամբ հաստատեցին մեր ազգային ամենամեծ Շէնքը:

Այսպիսի առ այս դառնաճ մեր նիւթին:

Եթէ Պ. Տարագրեալը մեր 1893ի ռումաներէն օրացոյցը կամ դոնէ Արմէնիաի 1893 ա. թ. 48, 49, 59, 69, 70 եւ 71 թերթերը կարդայ, իսկոյն պիտի համոզուի թէ ո՛րչափ խաբուած է Տ. Մոսկովիտինը խաչակրութեան պատուոյ բարձրացնելու արժանի գտնելով: Եթէ Եւա քաղաքը այսպիսի քահանայ մը պատահած լինէր, տարին չլրացուցած զըրկուած կըլլար պաշտօնավարութեան. իսկ պատկառելի Պատրիարքարանը յիշեալ քահանային զատապարտելի ձեռնարկութեանց վրայ տեղեկութիւն առնելով, միայն յանդիմանական գրով մը պատժեց զինքը, պատուիրկով որ այլեւս բան մը չգրէ եւ հոգաբարձութեան ալ գրեց որ հրատարակածները դրուէ ու Պատրիարքարան զրկէ: (Տես Արմէնիա 1893 թ. 79):

Տ. Մոսկովիտինի անվայել ձեռնարկութիւնները՝ մեր եկեղեցւոյ խորհուրդները եւ սրբոց տօները խայտառակ եւ անճիշդ կերպով օտարաց ներկայացնելուն վրայ միայն չկայանար, հապա շնորհիւ սուտ առաքուքները թոյլ տուաւ որ Պուգրէշտի հայ եկեղեցւոյ բն. մը եւ դասը դրօսավայր դառնան: Քանի մը ամիս կայ որ իրաւունք լրագրոյ մէջ կարդացինք թէ Շաբաթ Երեկոյեան ժամասացութեան

գործին: Սերբիական կառավարութիւնը մինչեւ անգամ բացարձակօրէն պահպանում էր բուլղարներին այդ յոյսը եւ, քանի որ կարօտութիւն ունէին օգնութեան, ամեն կերպով փաղաքշում եւ յուսադրում էին գաղթականներին: Ինքը սերբիական իշխանը մինչեւ անգամ հաստատ խօսք էլ տուել Րակովկոյն եւ Բեկրադում զրտնուող այլ բուլղարներին, որ ամենայն կերպ կ'օգնէ մի զօրեղ բուլղարական գնդի կազմակերպութեան, որը կարող լինի Սերբիայից անցնել Բուլղարիա եւ բարձրացնել այնտեղ ապրտամբութեան զրօշակը: Սակայն հէնց որ կրկին խաղաղութիւն հաստատուեց սերբերի ու թիւրքերի մէջ, սերբիական կառավարութիւնը միանգամայն փոխեց իւր նախկին յարաբերութիւնը բուլղարներին հետ: Երբոր այդ վերջինները անդադար խնդրում էին իրենց զէնքեր տան, սերբիական կառավարութիւնը սկսում էր զանազան խաբուսիկ պատասխաններով քաշաւանդանել նոցա: Վաղթականներից մի քանիսը ձանձրանալով այդ անդորդ գրութիւնից եւ չկամանալով ի դուր ժամանակ կորսնցնել, մի կերպ զէնքեր ձարեցին եւ ուղեւորեցին դէպի Բուլղարիայի սահմանները:

ՍԱՐԿԱՒԱԳ

(3)

Կար մի հանգամանք, որը ստիպում էր Լեվոնին զաղթել ոչ թէ Ռումանիա, այլ Սերբիա: Այդ հանգամանքը այն էր, որ այդ ժամանակ Բեկրադի սերբերի եւ թիւրքերի մէջ, որոնք բանակ դրած, ապրում էին այդ քաղաքում (1), վերին աստիճանի գոտութիւն էր տիրապետում Բեկրադի բերդում: Այնտեղից ամբողջ քաղաքին սպառնացող թիւրք զինուորներից քըչելու միտքը արդէն այն աստիճան տարածուել էր ժողովրդի մէջ, որ ա-

(1) Պիտի հասել որ սերբերը այդ ժամանակ ղեռ թողնում էին անկախ չէին սուլթանի իշխանութիւնից, այլ չէին ֆանի պարսկացիների ղեռ եւս կախում էին անկախ ընտանից: Այդ պարսկացիներից մէկն էլ այն էր որ Սերբիայի գլխաւոր ֆալախները պիտի բռնուած լինէին շահից զօրեղով, որոնց ձեռքին էին թողնում գլխաւոր ամրոցները եւ պատերազմական կիսերը:

մեն բոլոր կարելի էր սպասել արիւնահեղ կռուի: Եւ այդ կռուին սպասում էին ոչ միայն սերբերը, այլ եւ բուլղար գաղթականները, որոնք շափաղանց ցանկանում էին, թէ եւ օտար հողի վերայ, բայց գոնէ մէկ անգամ կռուի բռնուիլ իրենց ատելի թիւրքերի հետ: Այդ պատճառով ամեն կողմից նոքա գունդագունդ զինուոր էին գէպի Բեկրադ: Ահա այդ էր պատճառը, որ Լեվոնին էլ իր փախուստը ուղղեց դէպի Սերբիա: Այնտեղ նա անմիջապէս միացաւ այն ժեռգնդի հետ, որը բաղկացած էր 800 բուլղար փախստական կամաւորներից եւ որը պահպանութեան համար իշխան Բոգոբիլիին, որ յետոյ արեւելեան Ռումելիայի կուսակալ էր, նուիրել էր 5000 տաճկական լիբա: Այդ զինդի գլխաւոր կազմակերպողներից եւ առաջնորդներից մէկն էլ վերոյիշեալ Բակովկինն էր:

1862 թուին մայիս ամսուայ մէջ խկապէս տեղի ունեցաւ սերբերի եւ թիւրքերի մէջ սպասուած կռոււ: Թիւրքերը բերդից սկսեցին ուժակո-

մը առնեն՝ լուսարարը սանդուխը բռն կը վերցնեն ճահի մը ճրագները պետեղելու համար . սանդուխին վրայ կսկսի կապիկային ծիծաղա- շարժ խաղեր ձեւացնել ու հոն Տէր Ողորմեա երգել, սակայն այս կա- տակախաղութիւնը աւելի զուար- ճալի կերպով վերջացաւ, վասն զի սանդուխը սահելով դերասանը վար ինկաւ, տեսարանը դողուե- ցաւ . նոյն թերթին մէկ ուրիշ թուին մէջ էր հրատարակուած նաեւ թէ հայ դպրատան աշակերտնե- րու մեծագոյն մասը որ Մովսէսի թոռներն են, եկեղեցւոյ դասը կը մանեն, շապիկ կը հագնին ու պատարագի ժամանակ երգեցո- ւորութիւն ու սպասաւորութիւն կը- նեն : Ի՞նչ յանգուգն անարգանք ընդդէմ օրինապահութեան : Մեր եկեղեցւոյ դասը և բնմը սուրբ տեղեր լինելու սահմանուած են . հոն ոչ քահանայ կոչուի և առանց փիլոսոփ կրնայ մտնել և ոչ իսկ եկեղեցւոյ սպասաւորը՝ կոչուի և առանց եկեղեցւոյ շապիկին հագ- նելու, նոյն իսկ այն ժամերու մէջ ալ երբ պաշտօն չմատուցուի, և այսու ամենայնիւ Պուզրէշտի հայ եկեղեցւոյ մէջ հրէից աղայք կը- սպասաւորեն պատարագի ժամա- նակ, Հոգ չէ, վասն զի Պուզրէշ- տի հայ եկեղեցին առաջնորդու- թեամբ Տ. Մովսէսի ամենա- թոյլտու է, ամեն բան կը ներէ : Չէ՞ որ Տէր հայրը կարող է Հա- յոց առաքելական եկեղեցին Ռու- մանաց եկեղեցւոյ հետ միացնել՝ կրնայ եկեղեցւոյ խորհուրդներու սննալ և աղաւաղեալ թարգմանու- թիւնները սուտ անուններով վա- ւերել ու բարձրատեսիւն անձնա- ւորութեանց ձօնել . կրնայ եկե- ղեցւոյ բնմը թատրոնական տե- սարանի փոխարկել, հրէայ երգե- ցողներ մտցունել, ևն . սակայն բոլոր այս գովելի ձեւերովու- թիւններովն հանդերձ, Չէ՛ տը- ժանի իրաւարարութեամբ պատուոյ յարձրանալ :

Ահա՛ կարճատեւ նկարագրե- ցինք Տ. Մովսէսի աղգասի- րական ոգին որ չաւանդաւ է վառ պառնել իր հօտին զգացումները : (Շարունակելի)

ԼՐԱՔԱՂ

Կայսերական հրամանով Կովկասի հայ գաղթականներուն պիտի թողա- րուի Թուրքիա վերադառնալ ապա- նանք եկեղեցւոյ անցադրի և մաքսա- յին ձեւակերպութեանց, այլ ունենա- րով միայն ստիկական վկայագիր : Կովկասի կառավարչապետը արտօնեալ է՝ մէկ տարուան ընթացքին մէջ նոյն երկրի սահմաններէն դուրս հանել այն գաղթականները որոնք չեն ուզեր Թուրքիա վերադառնալ վերոյիշեալ թոյլտուութենէն օգտուելով, Կառավա- րութիւնը ճամբու ծախք պիտի ստի- այն վերադարձողներուն որոնց պատ- շաճ դատէ օգնել :

— Դավթէթի Լաւրանական ընկերու- թեան և բողոքականներուն Լոյս ըն- կերութեան անդամներ կը շարունակեն

երկու շաբաթը մէկ անգամ հանրօգուտ առնալու օրինակներ ընել :

— Թիֆլիսի առևտրական աղջկանց կիմնադրան կը յաճախեն 276 հայ ա- շակերտուհիներ որոնց 13ը չըջանա- ւարտ եղած են վերջին տարին :

— Թիֆլիսի ներսէսեան վարժարանի հոգաբարձութիւնը այս հաստատու- թեան ուսուցիչներուն կենսաթոշակ յատկացնելու մասին կանոնադրութիւն մը պատրաստած և կաթողիկոսական վաւերացումի ենթարկած ըլլալով, Ն. Վեհափառութիւնը կանոնադրել հո- գաբարձութեան վերադարձուցիւ է, հը- րամայելով անոր պատրաստել կանո- նադրութիւն մը առևտրայ բոլոր վար- ժարաններուն համար :

— Մարտիկայի հայ գաղթականներու թիւը կը հասնի այժմ 200ի : Գաղթա- կանութիւնէն առաջ հաստատուած հայ վաճառատուները 10 հասն են, Յը կողմ- կացել և 7ը կեսարացի :

— Ռուսական կառավարութիւնը ձուլածովային ետ դարձուցեր է Կաթ. այցելու հովիւ Հայր Արսէն Վեհուհին որ անցած երեքշաբթի Ռուսոստէ մեկ- նած էր Աւստրիա երթալու համար, որուն այցելու հովիւ Նշանակուած է Կաթողիկ. հրամանով :

Դէպքը մանրամասնօրէն պատմող թղթակցութիւն մը ստացած ենք, զոր ստիպուեցանք մեր յառաջիկայ թիւին թողուլ տեղի անձկութեան պատճառով :

«ԻՐԱՆԻՆԻՔ»-ի ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

—

Տ. Ս. Գ. Կ. Պրայիլա : Ժիշդ է ինչ որ կը գրէք. հաճեցէք փութացնել առաքումը :

ՊԱՇՏՏՈՆԱԿԱՆ ՈՐՈՇՈՒՄ

Նիւս Թաղ. Խորհրդոյ 25 և 26 Ապ. 1898 Խնդիր.

Թաղ. Խորհրդոյ քարտուղար Պ. Սի- րաք Մարգարիտան կը յայտարարէ թէ Տէր Գեորգ հայր Հիւրմիւզեան ամուսնոյ 25 առաւօտուն թաղ. խորհրդարան մտնալով վճի մը կ'սկսի իրեն հետ և կ'ազատէ զինքը նախատալից խօս- քեր արտասանելով՝ ապա աթոռը կը վերցնէ իրեն զարնելու, բայց ներկայ զանուղք կը յաջողին արգելելու :

Տէր Գեորգ հայր զրութեամբ գիմած է Թաղ. խորհրդոյ՝ ամբաստանելով Պ. Սիրաք Մարգարիտան թէ նախատած է զինքը անվայել խօսքերով, թէ կը նե- րէ իրեն, բայց կը խնդրէ որ հարկ ե- ղած յանդիմանութիւնը տնօրինուի :

Խորհուրդս երկուստեք և վկայից կողմանէ եղած յայտարարութիւնները լսելէ ետքը համոզուեցաւ :

Ա. Թէ Տէր Գեորգ Հիւրմիւզեան ինք եղած է նախադարձակ և թէ իւր խոստովանութեամբ իսկ աթոռ վերու- ցած է զարնելու համար Պ. Սիրաք Մարգարիտանի :

Բ. Թէ նախատալից խօսքեր եր- կուտեք արտասանուած են, որոնք երկու կողման համար ալ ցաւալի, բայց մանաւանդ քահանայական կողման ան- վայել և եկեղեցականի մը անհերե- լի են :

Արդ ի նկատի առնելով՝ թէ Տէր Գեորգ հայր Հիւրմիւզեան յանցելու ևս կրկնակի անգամներ տեղի տուած է այսպիսի ցաւալի մի- ջադէպերու և նոյն իսկ Կաթողիկո- սական Այցելու հովիւ Հայր Արսէն Վ. Վեհուհիի խիստ յանդիմանութեան են- թակայ եղած ըլլալով հանդերձ չէ ըղ- զաստացած, թէ իւր այս վերջին ը- րածովը կ'առաջատէ թէ անկարող է ուղղել իւր վարմունք և որովհետեւ իւր կրքոտ և անուղղայ բնաւորու- թեամբ կրնայ օր մը աւելի մեծ խնդ-

րոյ և նոյն իսկ աղէտի մը տեղի տալ որոյ հետեւանքը ծանր պատասխանա- տուութիւն հրաւիրէ խորհրդոյս վրայ՝ Ուստի որոշեց որ

Ա. Տէր Գեորգ հայր Հիւրմիւզեան որ առժամաբար կը քահանայագործէր տեղւոյս Ս. Մարգարի եկեղեցւոյն մէջ՝ հրաւիրուի այլ ևս գաղթել :

Բ. Այս որոշում հաղորդուի պաշտօ- նապէս իրեն և միանգամայն եկեղեց- ւոյս աւագերէց Տէր Մարտիրոս հօր ի գործադրութիւն, և ի հարկին՝ յայ- տարարուի տեղական լրագրաց միջո- ցաւ ի գիտութիւն ժողովրդեան :

Ի գիմաց թաղ. խորհրդոյ

Վ. Ատենադպրի Ատենապետ

Յ. Մ. Մալի Մ. Տ. Միկասեան

Պատնա 26 ապրիլ 1898 (Կնիք)

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Շահին հրամանով Պարսկաստան ներ- մուծուող, ինչպէս նաեւ անկէ արտա- հանուող ապրանքներէն 5/0 մաքս պիտի առնուի, փոխանալ 2/0ի, ինչ- պէս տեղի կունենար մինչեւ հիմա :

Այս տուրքը իւր երաշխաւորութիւն ցոյց պիտի տրուի Պէշիվական ընկե- րութեան մը, որմէ Պարսկաստան մը- տագիր է կարեւոր փոխառութիւն մը ընել :

Պարսիկ և հայ վաճառականներ խնդ- րագիր մատուցի են Շահին, փոխել տալու համար մաքսային այս նոր տը- նօրէնութիւնը որ իրենց շատ պիտի փնայ, իրենց ձեռքը զանուած ապ- րանքներուն պատճառով. սակայն խնդ- րագիրը նկատողութեան առնուած չէ :

— Բրուսիոյ Հայրիի իշխանը Բէ- քին հասնելէ ետքը այցելութիւն մը տուաւ Չինի կայսեր և այրի կայս- րուհիին և կայսեր մատուց թանկա- գին ընծաներ իւր եղբոր, Գերմանիոյ կայսեր կողմէն :

Նրկնային կայսրութեան վեհապետը և բրուսական իշխանը իրարու ձեռք սեղմեցին : Կայսրը փոխադարձ այցե- րութեան գնաց իշխանին և անոր յանձնեց նուէրներ Վիլհէլմ Բ. ի հա- մար :

— Իտալիոյ ամէն կողմը հիմա հան- զարտութիւն կը տրիէ զինուորական ուժին և պաշարման վիճակին շնոր- հիւ : Պաշտօնական աղբիւրէ առնուած տեղեկութիւններ կը հաստատեն թէ խոզուլութիւններուն ժամանակ մեռ- նողներուն թիւն եղած է 81, վերա- ւորեալներունը՝ 400 :

ՊՈՒԳՐԵՇ

Իրաւունքը 29 ընճը նուսխէ- սինտէ միւնտէրիճ Պուզրէշ սէր- լէվալը պէնտի ածիգանէմ չէհրի մեղքիւրըն հոգաբարձու էֆէնտի- լէրին եկեղեցիին պիւրազ էկլիտ- միշ օլմալլէ մեթթէպին հալը է- սէֆի իշխմալընտան տօլայը քէն- տիլէրինի մէսուլիլէթտէն խալի թուլթմազ իշխն չու ևօլտա էօ- զիւրլէր պէյան իթմէկէ չըզըն- մըչլար :

— Պիղիմ չօճուզլար էրմէնիճէ էօկրէնմէթլէ պիւր շէյ իսթիֆատէ իտէմէղլէր . մէմուրիլէթէ կէչմէք իշխն էրմէնիճէնի պիւր ֆալտէ- սի ևօգ տըր . էրմէնիճէ էօկրէթ . մէկէ վազըթ զայպ իթմէթտէն իսկ՝ ըուլմէն լիսանընա զուլվէթ վէրմէք տահա ֆալտէլի տիւր վէ սալիլէ :

— Պիղիմ չօճուզլար էրմէնիճէ էօկրէնմէթլէ պիւր շէյ իսթիֆատէ իտէմէղլէր . մէմուրիլէթէ կէչմէք իշխն էրմէնիճէնի պիւր ֆալտէ- սի ևօգ տըր . էրմէնիճէ էօկրէթ . մէկէ վազըթ զայպ իթմէթտէն իսկ՝ ըուլմէն լիսանընա զուլվէթ վէրմէք տահա ֆալտէլի տիւր վէ սալիլէ :

Պիղ հոգաբարձուլարըն պէյան իթմիլլէրի պու էօկրէլլէրէ տալա հազըն աէյէմէյիլ . Չիրա պիւր միլլէթ տիկէր պիւր միլլէթէ թա- պի օլտըղը վազըթ քէնտի անա- լիսանընը հէր հալտէ . թէրք իթ- մէր լաղըմ օլմըչ օլտալտը , Բոււմ, Բոււմէն, Սըրպ, Պուլկար, Եա- հուտի, Էրմէնի վէ սալիլ պիւր չօգ միլլէթլէրին պու կիւն իսմի պիլլէ տիւնեա իւղէրինտէ գալմըչ օլմալաճաղըտը :

Պիղիմ Պուզրէշլի միլլէթտաչ- ար հիւքիւմէթ մէմուրիլլէթլէրին- տէ պուլընմագտան պաշա իտա- ըլէրի իշխն պիւր ևօլ կէօրէմէք . լէր իմիշ, վէ պիւր մէմուրիլլէթ էլտէ իթմէք իշխն էրմէնիճէնի իղթիկալըղ օլտըղըն պէհանէ ի- տէյօլլար :

Աքսի օլարագ, պիւթիւն տիւն- ևտաա հիւքիւմէթ մէմուրիլլէթի իլէ իտարէ օլընանլարէն չօգ 100տէ 5 զըլտա օլընապիլի . օ հալտէ ին- սանլարըն 100տէ 95ին աճ վէ ի- տարէտէն աճիլ գալմալը լաղըմ ըտը :

Պիղիմ Պուզրէշլիլէր՝ քէօր գա- զըղը պէթլէր կիպի, ևալընը հիւ- քիւմէթ մէմուրիլլէթի պէք . լէմէթտէն իսէ, կէօլլէրինի էթ- րաֆա չէվիլիպ տէ , սէնալթ թիճարէթ վէ սալիլ մէշղուլիլլէթ- լէրէ էվլալարընը հազըրլալալա չալըչսալար, անլէրի տահա զիտտէ պալթիլար իթմիշ օլաճաղար, Էրմէնիլլէր տիւնեանըն հէր պիւր թարաֆընտա , քէնտի խասսէի միլլիլլէրի իլէ , տէկիլ ևալը- նըղ մէմուրիլլէթլէրտէ, իլլա թիւ- ճարըղտա , սանալթլարտա վէ ֆիլիստա մէհարէթ կէօսթէրմիշ վէ իլլուրանըն տըգգալթընը ճէլպ իթմիշ վէ բէք չօգլարը աէ սէր- վէթ սահիլիլ օլմըչլար տըր, Պու- կիւն Հինտիտա, Աֆրիգատա, Ամէրիգատա, Բուսիա վէ սալիլ մէմալիլլէրին հէր պիւր թարաֆ- արընտա միլլէթմէքին միլլէթտաչ- արըմըղ քէնտի լիսանլարընը թէրք իթմէքսիլլին կիւղէլ մէվ- գըլար թուլթմալլար տըր :

Պուլտան գալթի նաղար, Էր- մէնիլլէր հէր հանկը մէմալիլլէրտէ ևալալըչլար իսէ, Էրմէնիճէի էօկ- ընմէթլէ պէրապէր, տէվլէթին ըէսմիլիսանըն տալիլալըղ օլտը- ղը իւղրէ էօկրէնէպիլմիլլէր տիւր : Թիւրքիտա էրմէնի մէթթէպլէ- րինտէ կիւնտէ պիւր սալթ թիւրք- ճէ տէրս օլտըղը հալտէ , Էրմէնի մէթթէպլինտէն չըգան պիւր չօճուգ էրմէնիճէ, ֆրանսըղճատան մատ- տա պիւր թիւրք գատարտէ թիւրք- ճէ թահսիլ իթմիշ օլըյօր, քէգա Բուսիատա վէ Աճէմիլթանտա, Տէմէք պիւր չօճուգ անալիսանընը էօկրէնմէթլէ վաղթընը զայպ իթ- միշ օլմալալ, այնը վազըթտա տէվլէթին ըէսմիլ լիսանընտէ պէ- րապէր էօկրէնէ պիլիլ, էլվէրիւ- քի մէթթէպլին հոգաբարձուլարը մէթթէպլի իտարէ վէ հօճալարըն իւղէրինէ նէղարէթ իթմէնին ևօ,

լընը պիտիսկէր: Թէստիֆէն տէ-
րիզքի Պուզընէ Հոգաբարձուարը
պիւր մէթթէպ նէ: Եւստա իտարէ
օլընը օլտըղընը պիւրմէթթէն
մաստա էօկընմէք տախի իսթէ-
մէզլէր:

Հոգաբարձուարըն Ենտինտէ
պուլընան 30000 ֆրանգ սէնէվի
վարիտաթ միլլէթէ ֆաիտէլի սու-
րէթտէ սարֆ օլընմատըգտան մա-
ատա, էրմէնի չօնուգլարընը ըու-
մէն իթմէկէ խըտմէթ իտէյօր.
Ենտին չօնուգլարտան պաշգա, Են-
նի մուհաճիլընին էվլատարը տա-
խի պիւր գաշ սէնէ գարֆընտա
լիսանը վէ միլիթէթի զայպ իթ-
մէկէ մաշքիւմ պուլընըյօրլար:
Իշպու մուհիպի թէստիֆէն աշվալ-
տան Պուզընէտէ միլլէթմէքին
միլլէթտաշարըմըղը գուրթարմագ
իշիւն վէն. Կաթողիկոսըն տըգ-
գաթընը ճէլպ իտէրիզ: Իշթէ
Գեւ. Արսէն վ. վէնուհի պու-
կիւնլէրտէ Պուզընէտէ պուլընը-
նագ, Մէքթէպին վարիտաթը քի-
լիսէնին միլլէթէրինտէն օլմաղէ,
տօղրուտան տօղրու Կաթողիկոս
իշէ միւտախէլէ իթմէկէ մէզուհ
տըր. Տ. Արսէն վարդապետ կիւն
էվլէլ լազըմ օլան ըարօրթը Ս.
Կաթողիկոսա Եօլլայուպ միլլէթի
մաշվ իթմէք իշիւն սարֆ օլընան
քիլիսէ իրատարընը միլլէթէ ֆա-
իտէլի սուրէթտէ սարֆ իթտիւր-
մէնին չարէսինէ պագմալը տըր:

Պիզ պու գատար տէրիզ. էր-
մէնի քիլիսէնին իրատարընը իլի
րոնմէն սէքքէպի իտարէ օլընա-
ւազ, վէն. Կաթողիկոս ումուժ
էրմէնի քիլիսէլէրին սաշիպի վէ
միլլէթմէքին պուլընտըղը հալտէ
պու մուհիւմ նօգթատա հուգուգը-
նը իսթիմալ իթմէլի տիւր. Գա-
վիէն մէմուլ իտէրիզքի Պուզընէ-
տէ միլլէթմէքին միլլէթտաշա-
րըմըղըն էքսէրիսի պու խուսու-
տա Ս. Կաթողիկոսըն վէրէնէկի
թալիմաթա միլլէթապագաթ իտէ-
նէք վէ մէքթէպի ու քիլիսէի
զայպուպէթտէն գուրթարմագ
տըր:

Միսաֆիր

Մ Ո Ւ Հ Ա Ր Ե Պ Ե

Իքի մուհարիպ թարաֆըն սո-
նանալարըն էլան պիւրպիւրինէ թէ-
սատիֆ իտէմէտիլէր: Սպանիա
տօնանմասը Գիւրասօ ատասը Եա-
գընլարընտա, Ամէրիգա տօնան-
մասը իսէ Հաթիթի սուլարընտա
պուլընտըղընտան արալարը
բէք ուզագ օլմալըպ, ագշամ սա-
պահ վուրուշաճաղարը պէքլէ-
նիլիյօր:

Ամէրիգալընը իքիսնի տէֆա
օլարագ Գուպա ասըլարընա սի-
լահ Ենթիլիտիմէք իշիւն Հալա-
նատա գարայա չըգմագ իսթէ-
միլլէր իսէ տէ, մուվաֆֆագ օ-
լմամըղար:

Սպանիա սէֆիլիլէրի Հալանա-
լը մուհասէրէ իտէն 5 Ամէրիգա

վարօրլարընիզէրինէ հիւճուժ ան-
լէրտէն պիւրիսինի խարապ վէ տի-
կէրլէրինի կէրի չէքիլմէկէ մէճ.
պուր իթմիլլէր տիւր: Պու սէպէպ-
տէն Հալանա էհալիսինտէ պէօ-
լիւք սէվիլնէ հիւքմ իթմէքտէ տիւր:
Գուպանըն Ս. Գլարա սանճա-
ղընտա ասքէր իլէ ասըլար պէյ-
նիլտէ պիւր գալկա վուգու պուլ-
մուշ վէ ասըլար մաղլուպ օլմուշ-
լար տըր:

Ամէրիգալընը Մանիլա մուհա-
սէրէսինի բէք սըզը թուլմըղար
իսէ տէ, քիֆայէթ իտէնէք մըգ-
տար ասքէրլէրի պուլընմատըղը
սէպէպլէ գարայա չըգմալարըն:
Մանիլա իւզէրինէ հիւճուժ իթ-
մէք էֆքէարըյա ասիլէր Ամէրի-
գալը մաիլալա միւրաճաթ ի-
տուպ քէնտիլէրինէ սիլահ վէրմէ-
սինի բէճա իթմիլլէր վէ իշպու բէ-
ճալարը գապուլ օլուհմըղ տըր:

Գուպա գօմանտանը ժէնէրալ
Պլանգօ՝ Ամէրիգալընըն էլինէ Են-
սիւր տիւշմիլլէ իքի ասքէր գա-
պիլթէրինին իտէսինէ մուգա-
պիւր Հալանատա մաշպուս օլան
իքի ամէրիգալը կաղէթա մուլ-
պիւրլէրինի սէրպէսթ պըրագմագ
րուի բիգա կէօսթէրմիլլէ տիւր:

Սպանիա հէյէթը վիւքէլար
իսթիֆա իթմիլլէ օլուպ, գրալիցա
Ենտին պիւր հէյէթ թէնէլ իթմէք
խուսուհմըն Ենտին սապըգ վիւքէ-
լա բէյիսի Ս. Սալասթայա հէ-
վալէ իթմիլլէ տիւր:

ՄԻԹԵՆԵՎ ՎԻԵ

Բուսնուգտա Պալպան նամ
թիւրքէ պիւր կաղէթա նէշը օ-
լընմայա պաշլարըն տըր. մուհար-
ըրի Սէմէտ Ջէքի պէյ նամընտա
պիւր գաթ, իշպու կաղէթա չիմ-
տիլիթ թիւրքիսնին իտարէի հա-
ղըրէսինէ գարըն՝ ինճէ բէրտէ-
տէն պիւր մագամ թուլմըղ կիտէ-
յօր. կէօրիւնիւր քի պուլընտըղը
մէվգըլը թէհիլթէլի ատտ իտէյօր
վէ պու սէպէպտէն իշթիլաթքա-
րի պիւր լիսան գուլլանմագտա ի-
սէտէ, անլայան անլար. . . .

— Պուզընէտէ նէշը օլընմագտա
օլան Սալաի միլլէք կաղէթասը-
նը Բուսնիա հիւքիւմէթի վէ
թիւրք սէֆիլի գաբամայա չալը-
շըյօրլար, էօյլէ ա՛, պու ասըրտա
տօղրու սէօյլէնին Ենտին Եօգ տըր:

— Բուսնուգ Պալպան կաղէթա-
սընտա պէրվէնճը աթի օգուհմուշ
տըր:

«Բուսնիա սէֆիլի Մ. Ջինօվի-
էֆին աղը իլէ Ենտին պիւր տի-
կէրինին թային իտիլմէսինի Սուլ-
թան Համիտ՝ Բուսնիա իմքէրաթօ-
ընտան թալէպ իթմիլլէ տիւր. պու
թալէպին սէպէպի Մ. Ջինօվիէ-
ֆին մէթալիպ վէ մարուգաթըն-
տա վէ պիլիսասա Բէնն Եօր-
կինին Կիլիթ վալիլիկի մէսէլէ-
սինտէ սէրայա գարըն չէտիտ լի-
սան իսթիմալ իթմէսի իմիլլէ»

«Սթանպուլտան ալտըղըմըղ մա-
լիւմաթա նաղարէն՝ Սուլթա-

նըն զըղարընըն տիւկիւնլէրինտէ
15000 լիրա սարֆ իտիլմիլլէ տիւր»

— Գարատաղ բրէնսի Նիքօլա
հաղըթէթէրի Լօնտրայա կիտուպ,
վիլտասօր սէրայընտա Գրալիշա
վիւքթօրիայա պիւր վիզիթա վէր-
միլլէ տիւր: Գրալիշա բրէնսի պիւր
զիաֆէթ վէրմիլլէ վէ պու զիաֆէթ-
տէ տիկէր զէվաթտան մաստա
Հօրտ Սօլպէրի տախի հաղըր
պուլընմըղ տըր:

— Ենտին հիւքիւմէթի թարա-
ֆընտան թէսվիլլէ օլընմագ թագ-
մինալըն հարպիլլէնին պիւրինճի
թագսիսի թէտիլլէ օլուհմըղ տըր:

— Ալաֆրանկա մայիս 15է գա-
տար 16 թագուր թիւրք ասքէրի
հիշ պիւր ուլիւնսըղըղ վուգու
պուլընմագսըղըն վարօրլարա րաքի-
պէն վօլօտան չըգմըղար տըր:

— Ճէվատ Բաշա Բէթէրապուրկ-
տան ալտէթ իթմիլլէ վէ Ջար հաղ-
րէթլէրի թարաֆընտան Սուլթա-
նա զիգըյմէթ հէտիլլէր կէթիւր-
միլլէ տիւր:

— Թէսալիատան թիւրք ասքէ-
րինին չէքիլմէսինէ նէղարէթ ի-
տէն միւլթէլիֆ գօմիսիօնըն մաթ-
լուպը վէնէ իւզըն, Սթանպուլտա
վիւքէլա մէհիսի թիւրք ասքէրի-
նին Թէսալիատան նաղիլ իշիւն
վարօրլար կէօնտէրիլմէսինի վէ
բիտտէ ասքէրինին պիւր զըսմը-
նըն գարատան թիւրքիս թօրա-
ղընա կիւրմէսինի թաշթը գարարա
ալմըղ օլուպ, խարիճիլլէ նաղըրը
Թէվֆիգ Բաշա պու գարարըն սէ-
ֆիլլէրէ թէպիլլէ, 70000 աս-
քէր վէ 9000 պարկիլլէ նաղիլ ի-
շիւն 25 վարօր թախսիս օլուհմը-
ղըն պիւրիլլէ տիւր:

— Ֆրանքֆուրթի Զայրուհի
կաղէթասը Ռուսիա իլէ Աստրիա
պէյնինտէ Պալպան նիմ ճէգիլլէսի
հաղըրտա պիւր անտանմէ իմգա-
լանմըղ օլտըղըն պէյան վէ հաթ-
թա պու անտանմէսին սուրէթի-
նի տախի նէշը իթմիլլէ տիւր. իշ-
պու խէյալի անտանմէ միւրապիւն-
ճէ՝ կէօյա Ռուսիա վէ Աստրիա
պալպան տէվլէթլէրինի իքիլլէ
թագսիլ իտէրէք, պիւր զըսմըն-
տա ուլա վէ տիկէրինտէ աւատ-
րիա թէսիլլէրինի իշլէմէսինի
թաշթը գարարա ալմըղար, Հալ-
պուքի Աստրիա խարիճիլլէ նա-
ղըրը գօնթ կօլուհմըղ պու հա-
վատիսի բէսմէն թէքլիպ իթտիլի
կիպի, Աստրիա կաղէթալարը
տախի պու կիպի պիւր անտանմէ-
նին սալ ու էսասը օլմատըղըն
պիւրիլլէ տիւր:

— Էքմէք պահալըղըն սէպէպի
իլէ Ջաթալմատտ (Թիւրքիա) է-
հալի պէյնինտէ պիւր գարընըղը
զուհուր իթմիլլէ, պիւր գաշ քիլի
էօլմիլլէ վէ Եարալանմըղ տըր. պա-
տէհու ասքէր Ենտին չէհա-
լիլլէ թէսքին իթմիլլէ տիւր:

— Մատէն նիգամմաճիսի մուհի-
պինճէ թիւրքիլլէ վէ զըսաթ նէ-
ղարէթի՝ Ռատտիլլէ Եաղընտա
պագըր վէ սայիլ մատէնլէր ա-
րամագ իւզըն մուհէնտիս Կ. Բէթ-
քօ Թօտօրաֆա մէզուհիլլէ վէր-
միլլէ տիւր:

ԶԱԽԻՐԻ ԲԻԱՑԱՍԸ

Վառնա 8 Մայիս
Պուզընայ
Վալիօն, լիպրա 47-51, հէքթօլ.
11.20-12 ֆրանք
Արապա, լիպրա 47-55 հէքթօլ.
11-13.50 ֆրանք
Արքա
Լիպրա 38-41, հէքթօլ. 6.20-6.40
ֆրանք

Ֆրանսիա
100 օգգասը 16-20 ֆրանք՝ մալա
կէօրէ
Արապա մուսմէլէսի՝ Նարօլէոն
21 ֆռ. հիսապը իլէ տիւր.
Կիւնտէ 15-20 արապա պուլ-
տայ, 4-5 արապա արբա կէլմէք-
տէ տիւր: Մըսըր Եօգ տըր:

ԻԼԱՆԸ ԲԵՍԻ

Վարնա վէ ճիվար քէօյլէրտէ
իրան տէվլէթի թէպասընտան
պուլընան ըաղպէթլու զէվաթա
պիւրիլլէրիլլէ քիլ իշպու մայիս ա-
լընտա, բաղար կիւնլէրի էօյլէ-
տէն սօնյա սաաթ 1 տէն 5է գա-
տար, քէնտիլլէրի շախմէն վէ Եա-
լսօտ օլմատըղըն հալտէ, վէքիւ-
լէթէն գօնսօլսիսանէյէ թէշթիֆ
իտուպ, էլլէրինտէ պուլընան էվ-
րագլարը թատիգ վէ իսթիլլէրինի
քիլթիլ տէֆթէրինէ գայա իթ-
տիլլէրի տիւրլէր:

Վիս-գօնիլալ տըր Բէրա
Վառնա, Գ. Ուլասը, Ուլիցա
Տէպրոքա Նօ 66

ԱԶԴ

Կ. Պուլսեցի երիտասարդ մը որ
8-9 տարինէրէ ի վեր Ռուսիայի
զանազան բաղաքներէ մէջ առեւ-
տրով կըզբաղէր և գրեթէ տարի
մը առաջ սնանկանալով, Պուլկա-
րիա գալու հարկադրուած էր,
կը փութայ յայտարարել իւր պար-
տապահանքներին և բարեկամնե-
րին թէ պատրաստ է և սիրայօ-
ժար կընդունի անձնական տեսու-
թիւններ և թէ թղթակցութիւն
փափաքողներ պարտին դիմել
հետեւեալ հասցէին:

Հրանտ Վրասնէսեան
Նիքօրօլ, ուլիցա Քասապար

Իրաւունք կը ծախուի Ռուս-
նուգ, բօստայի նախկին շէնքի
դիմաց, Տիար Մ. Թիւթիւնեա-
նի խանութը:

Տէկիլմէն թաշը տիլլէմէք ի-
շիւն մախսուս սէնաաթ էհիլիլա-
րայանլար աթիտէքի ատրէսէ միւ-
րաճաթ իթմէլի տիւրլէր:

Թորոսեան վասըթասըյա
Թովմաս Մըզրաքճեան, Պուրէշ
Գալէա—Բահօվա, 124.

«ԱՐԵԻԵԼԵԱՆ ՃԱՇԱՐԱՆ»
Նաք քաղաք
Ռ Ո Ւ Ս Ճ Ո Ւ Բ

Սիմիօնֆի գրամատան գէմ
գտնուող նախկին «Մասիս» շէն-
քին մէջ, ուր կը պատրաստուին
տան խահանոցի յատուկ մաքու-
թեամբ համադամ կերակուրներ
և անուշեղէններ չափաւոր գինե-
րով: Փորձելը ստուգել է:
Բաժանորդագրութիւն կ'ընդուն-
ուի դիւրամատչելի պայմաններով: